

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ, ЯКІ ПЕРЕЙШЛИ ДО СУСПІЛЬНОГО НАДБАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД І НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА

Ірина Петренко,
*науковий співробітник і здобувач НДІ
інтелектуальної власності НАПрН України*

Автор статті досліджує питання, пов'язані із використанням творів, які перейшли до сфери суспільного надбання, зокрема літературних та їхніх інтелектуальних елементів. Здійснено порівняльний аналіз положень законодавства України, згідно з яким твори чи їхні інтелектуальні елементи є (або) переходять до творів суспільного надбання з подібними положеннями, які існують в зарубіжному законодавстві.

Ключові слова: авторське право, суспільне надбання, літературні твори

Стрімкий розвиток сучасних технологій, а також спосіб і темпи поширення будь-якої інформації сприяє не тільки легкому доступу до культурного контенту, а також порушує низку нових питань щодо правового регулювання творів суспільного надбання. Коли будь-який об'єкт переходить до сфери суспільного надбання, це означає, що він належить суспільству. Тож суспільство має право на безперешкодний доступ до такого об'єкта. Наприклад, якщо літературний твір, що належав до об'єктів авторського права, набув правового положення твору суспільного надбання, — це означає, що будь-яка особа може використовувати зазначений твір без дозволу та виплати авторської винагороди відповідно. При цьому практика використання творів, зокрема літературних, які перейшли до сфери суспільного надбання, свідчить про наявність низки невирішених питань, а саме: дотримання немайнових прав авторів при використанні творів, доступ до таких творів, територіальний аспект тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що питання,

пов'язані з використанням творів, які перейшли до сфери суспільного надбання, у різних аспектах досліджувалися вітчизняними та зарубіжними науковцями, серед яких: В. Дроб'язко, О. Сергєєв, Д. Ліпчик, Т. Коваленко, Г. Прохоров-Лукін, В. Троцька та ін. Однак тема, пов'язана з використанням літературних творів, що перейшли в суспільне надбання, досліджувалися фрагментарно та потребує подальшого розкриття.

Мета статті. Дослідити питання, пов'язані з використанням творів, які перейшли до сфери суспільного надбання, зокрема літературних та їхніх інтелектуальних елементів. Здійснити порівняльний аналіз положень законодавства України, згідно з яким твори чи їхні інтелектуальні елементи є (чи) переходять до творів суспільного надбання з подібними положеннями зарубіжного законодавства.

Науковці зазначають, що термін «суспільне надбання» (*public domain*) вживається у вузькому та широкому значеннях. У вузькому значенні до сфери творів суспільного надбання включаються такі, що не охороняють-

ся як об'єкти авторського права у зв'язку із закінченням строку чинності майнових авторських прав на них, і такі, що взагалі не підлягають охороні [6, 170]. У широкому значенні до сфери дії режиму суспільного надбання включаються ті твори, що охороняються авторським правом, однак вони легітимізовані виключенням чи видачею ліцензії на них [11, 6].

З погляду національного законодавства України, відповідно до якого регулюються права інтелектуальної власності на об'єкти авторського права, термін «суспільне надбання» має вузьке значення, позаяк, визначає що суспільне надбання — це твори і об'єкти суміжних прав, строк дії авторського права й (або) суміжних прав на які закінчився [3]. Водночас відповідні положення Цивільного кодексу України терміна «суспільне надбання» не містять, хоча фактично передають його зміст. Так, згідно зі ст. 447 ЦК України після закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твірвін може вільно використовуватися будь-якою особою, за винятками встановленими законом [2].

Розглянемо більш детально твори та їхні інтелектуальні елементи, що можуть бути віднесені до творів суспільного надбання.

Об'єкти інтелектуальної творчості, зокрема літературні твори, які у прямій формі виключені зі сфери охорони авторським правом, хоча на перший погляд могли б отримати авторсько-правову охорону. На думку законодавця, такі твори не підлягають охороні з міркувань державного чи суспільного інтересу. Своєю чергою, згідно зі ст. 433 ЦК України та ст. 3 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [3] поняттям літературний твір охоплюються: літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного чи іншого характеру (романи, поеми, статті й інші письмові твори, лекції,

промови проповіді та інші усні твори тощо). При цьому літературним твором є завершений або незавершений оригінальний результат творчої праці автора будь-якого змісту, що має словесну форму вираження та закріпленій усно чи письмово.

Варто зазначити, що Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів (далі — Бернська конвенція) передбачає два можливих винятки із практики охорони авторських прав. Один з них є обов'язковим і стосується новин і різних подій, що мають характер простої прес-інформації (ст. 2 (8)), другий не є обов'язковим і охоплює офіційні тексти законодавчого, офіційного та судового характеру ст. 2 (4). Більшість країн дотримуються норм Бернської конвенції щодо обох виключень, що має відповідне закріплення в національному законодавстві. Зокрема, у ст. 4 Закону Польщі «Про авторське право і суміжні права» зазначено, що авторське право не поширюється на законодавчі акти та їхні офіційні проекти; <...> звичайні новини [7]. Подібна норма міститься й у Законі України «Про авторське право і суміжні права», так, ст. 10 [3] містить перелік творів, зокрема літературних, які не є об'єктами авторського права. Це повідомлення про новини дня, твори народної творчості (фольклор — казки, анекдоти, тощо), офіційні документи, політичного законодавчого адміністративного характеру.

Твори, що є об'єктами авторського права, але до закінчення строку чинності майнових авторських прав на них добровільно були передані суб'єктами авторського права до сфери суспільного надбання. На відміну від інших об'єктів інтелектуальної власності, наприклад винаходів і знаків для товарів та послуг, право власності на твір ініціюється єдиним творчим актом (або фіксацією в правових системах). Авторство є таким феноменом творчості, від якого так просто неможливо відмовитися. Передача

твору в суспільне надбання потребує певних формальних дій на користь відмови від авторського права. Нині розвиток сучасних технологій сприяє поширенню ліцензування авторського права з відкритим доступом і використанні таких схем, що дозволяють авторів надати одну з ліцензій Creative Commons (CC) [15]. Доречно зазначити, що Л. Лесиг, відомий учений у сфері права кіберпростору, став послідовником руху відкритого вихідного коду Р. Столмана, він застосував модель «копілефт», що діє у безкоштовному програмному забезпеченні, для інших видів творів: літературних, художніх. Такий вид ліцензії надає можливість автору надати, а користувачеві обрати один із запропонованих видів ліцензій, що розділені за трьома основними характеристиками: комерційна/некомерційна, похідна/непохідна; зі збереженням умов/без збереження умов [10, 248]. Кожна ліцензія має загальносвітовою, безоплатною, невиключною, безстроковою ліцензією, що дозволяє користувачу, відтворювати, демонструвати, виконувати, передавати та розповсюджувати примірники творів [15].

Деякі країни включили в національні закони положення, що надають можливість автору відмовитися від авторського права. Наприклад, згідно з положенням глави 87 Закону про авторське право, промислові зразки та патенти Сполученого Королівства Великобританії (далі — Закон Великобританії), відмова від будь-якого із зазначених прав може бути здійснена за допомогою письмового документа, підписаного особою, яка відмовляється від свого права, відмова може стосуватися будь-якого конкретного твору, творів конкретних найменувань або творів у широкому сенсі, а також наявних і очікуваних творів [8]. Це положення дає підстави вважати, що такий твір переходить до суспільного надбання.

Складові компоненти творів, зокрема літературних, які не охоро-

нюються авторським правом. Такі компоненти можуть бути вільно використані будь-якою особою. Ключова позиція ґрунтується на тому, що будь-який твір повинен бути об'єктивно виражений. Охороні підлягає лише форма вираження твору, а будь-які ідеї, факти, методи, сюжети, концепції, інформація не підлягають охороні. Зокрема, у п. 3 ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [3] закріплено, що правова охорона авторським правом поширюється тільки на форму вираження твору та не поширюється на будь-які ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони виражені, описані, пояснені, проілюстровані у творі. Тобто перелічені компоненти твору становлять суспільне надбання у прямому значенні цього слова. Можна зазначити, що такі компоненти утворюють онтологічну [11, 23] форму суспільного надбання. При цьому, зазначені компоненти можуть бути захищені конфіденційністю та не розголошенню, однак як тільки автор оприлюднює цей твір, будь-які ідеї стають суспільним надбанням і автор може здійснювати контроль лише щодо форми, в яку втілена його ідея.

Твори, автор яких невідомий, твори що не мають правоволодільця та (або) правоволодільця відсутній або не встановлений — *«сирітські твори»*. Вони можуть належати як до творів суспільного надбання, так і бути охоронюваними об'єктами. Основна проблема визначення правового становища таких творів полягає у неможливості ідентифікації твору з їхнім автором або в неможливості встановлення правовласника. У більшості випадків підставою визначення строку дії авторського права на твори є дата смерті автора. Національні законодавства містять правила розрахунку тривалості строку охорони авторських прав творів невідомих авторів. Зазвичай, така трива-

лість відраховується від дати публікації для анонімних авторів. Відповідно до ст. 28 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [3], строк дії авторського права для творів, оприлюднених анонімно, закінчується через 70 років після того, як твір був оприлюднений. Утім, ця норма не достатня для вирішення низки проблем, адже дата публікації може бути відсутня. Задля вирішення низки питань щодо «сирітських творів» ЄС у 2012 р. було прийнято Директиву «Про окремі випадки легального використання творів з невідомою належністю (сирітських творів)» [12]. У документі подано визначення поняття, яким охоплюються «сирітські твори», — це твір або фонограма, для якої не встановлено жодного правовласника, чи якщо один або кілька з них встановлені, проте, жоден з них не може бути виявлений, попри проведення належного пошуку правовласника відповідно до ст. 3 Директиви. Ця Директива також покликана допомогти у вирішенні деяких питань встановлення правового становища сирітського твору. У ній викладено принцип і механізм взаємодії країн-членів ЄС, який, зокрема, передбачає доступ громадян ЄС до європейської культурної спадщини. У Директиві зазначено про необхідність «сирітських творів», які оцифровані та повідомлені до загального відома в одній державі-члені ЄС, бути також доступними для загального відома в інших державах ЄС, зведення загальнодоступних бібліотек, освітніх закладів і музеїв в єдину загальнодоступну он-лайн базу даних, яка створена та керується Уповноваженим відомством, забезпечення механізмів, які сприяють онлайн-обміну відповідної інформації між уповноваженими органами держав-членів ЄС.

Твори, термін дії авторських прав на які минув. Мінімальна тривалість строку чинності авторського права для країн, які приєдналися до Бернської конвенції та Угоди ТРІПС, стано-

вить усе життя автора й 50 років після його смерті. До того ж, Бернською конвенцією передбачено можливість встановлення більшого строку чинності в національних законодавства країн-учасниць. В країнах ЄС, строк охорони авторських прав було збільшено до 70 років. Однією з причин збільшення строку охорони авторських прав було вказано те що, 50-річний строк є недостатнім для покриття двох поколінь у зв'язку зі збільшенням середньої тривалості життя у Спільноті [13]. За Українським законодавством відповідно до якого регулюються права на твори, строк дії майнового авторського права на твір становить усе життя автора та 70 років після його смерті, крім випадків передбачених ст. 28 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [3]. Після закінчення строку охорони авторських прав, твір переходить до суспільного надбання. Своєю чергою твір, який став суспільним надбанням, може використовуватися вільно без виплати авторської винагороди. При цьому за використання творів суспільного надбання Кабінетом Міністрів України можуть встановлюватися спеціальні відрахування до фондів творчих спілок України. Так, за використання на території України всіх видів літературно-художніх творів вітчизняних та зарубіжних авторів, права яких не охороняються, підприємства мають сплатити до Літературного фонду України 2 % від суми реалізації [5].

Варто зазначити, що використання творів, що перейшли до сфери суспільного надбання? обмежені дотриманням особистих немайнових прав авторів цих творів. При цьому, положення ст. 6bis Бернської конвенції припускає, що немайнові права автора зберігають чинність після смерті автора принаймні до припинення дії майнових прав. Водночас у цьому пункті зазначено, що країни, законодавство яких, на момент ратифікації цього

акта чи приєднання до нього не містять положень, які забезпечують охорону немайнових прав після смерті автора, можуть передбачати, що деякі з немайнових прав не зберігають чинності після смерті автора.

Водночас обсяг немайнових прав автора в різних країнах може відрізнятися. Кодексом законів про інтелектуальну власність Франції (далі — Кодекс Франції), ст.ст. L121-1–L121-9, передбачено, що автор має право: вказувати своє ім'я; право оприлюднювати твір і вказувати спосіб оприлюднення; право на недоторканність твору; право об'єднувати свої статті в збірник і публікувати чи дозволяти їх публікацію [9]. Щодо моральних прав автора діє безстрокова охорона «*droit moral eternal*».

Відповідно до ст. 438 ЦК України та ст. 14 Закону України «Про авторське право і суміжні права» [3] автору належать такі немайнові права: право на визнання свого авторства, право обирати псевдонім; право на анонімність; право на недоторканність твору, включаючи право протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, що може зашкодити честі та репутації автора твору. Перелічені права в Україні діють безстроково. Після смерті автора спадкоємці мають право захищати немайнові права автора на твір і протидіяти будь-якому посяганню на твір. Також згідно з ст. 439 ЦК України правом охороняти недоторканність твору наділена уповноважена автором особа, а також інші заінтересовані особи. При цьому погоджуємося із думкою Г. Прохорова-Лукина та В. Троцької, що не існує єдиної думки щодо тлумачення поняття «заінтересована особа», адже одні науковці вважають, що заінтересованими особами можуть бути творчі спілки письменників, на думку інших — до заінтересованих осіб належать як юридичні, так і фізичні особи, а також органи державної влади. Окрім цього, об'єктивно заінте-

ресованими особами можуть бути творчі спілки та організації колективного управління. Згідно зі ст. 9 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», творчі спілки мають право охороняти немайнове авторське право, якщо за життя автор уповноважив творчу спілку охороняти після його смерті право на недоторканність твору [4]. Організації колективного управління здійснюють управління саме майновими правами, а жодної згадки про можливість захисту особистих немайнових прав немає [14, 137].

У Франції державні органи відіграють важливу роль в охороні безстрокового немайнового права. Ст. L 122-9 Кодексу Франції передбачено, що міністр культури може звернутися до суду, якщо з боку (імовірно, спадкоємців автора) відбуватиметься зловживання правом у випадку використання чи невикористання прав. Міністр культури може вимагати через суд дотримання немайнового авторського права на твір.

Як уже зазначалося раніше, використання будь-яких творів, зокрема літературних, обмежено дотриманням немайнових авторських прав авторів. Своєю чергою, існують непоодинокі випадки, коли внаслідок використання творів, які перейшли до сфери суспільного надбання можуть бути порушені немайнові права авторів. Наприклад, будь-яка особа, котра хоче використовувати у своїй комерційній діяльності твір, персонаж, назву, зокрема при рекламі товару чи послуг, повинна взяти дозвіл у автора чи правовласника. Поширеною є практика спроби реєстрації персонажів, назв та інших оригінальних фрагментів творів в якості знаків для товарів і послуг. Хоча, згідно з Законом України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» не реєструються як знаки позначення, які відтворюють назви відомих в Україні творів науки, літератури і мистецтва або цитати

й персонажі з них, твори мистецтва та їхні фрагменти без згоди власників авторського права або їх правонаступників. При цьому законодавець обійшов увагою твори, що є відомими в Україні, але не мають власників, тобто які перейшли в суспільне надбання. Фактично, у такому разі заперечувати проти використання твору, його назви чи персонажа як товарних знаків нікому. Наприклад, в Україні, активно використовуються та зареєстровані як знаки для товарів і послуг назви відомих творів, які перейшли до суспільного надбання, а саме: «Пиковая дама» (автор — О. Пушкін); «Алые паруса» (автор — О. Грін); «Красная Шапочка» (автор — Ш. Перо). В останньому випадку назва відомого літературного твору та ім'я персонажу «Красная Шапочка» використано в назві жіночого арт-клубу «Красная шапочка». Відповідно до інформації, розміщеної на сайті закладу за адресою: red-sar.kiev.ua, клуб пропонує жіночий та чоловічий стриптиз, а фраза: «где любой понравившийся вам «Серый волк» исполнит любые Ваши заветные желания», додатково вказує на те, що в назві арт-клубу використані саме назва відомого літературного твору Ш. Перо та ім'я його персонажа. Існує думка, що таке використання можна кваліфікувати як спотворення твору, що зашкоджує честі та репутації автора.

Існують також перепони щодо правомірного використання творів, які перейшли до суспільного надбання. У окремих випадках реалізації права на використання літературних творів, які мають статус суспільного надбання, можуть перешкоджати технічні засоби. Зазвичай, при застосуванні останніх не проводиться розмежування творів, які охороняються, та творів, що перейшли до суспільного надбання. Такі засоби однаково імплантуються як у твір, що перебуває під охороною, так і в той, що є твором суспільного надбання. Наприклад, веб-сайт для

отримання онлайн-ного доступу до літературних творів може помістити ці твори в оболонку технічних систем, які не дозволяють їх копіювати, та передруковувати. Загалом розроблений таким чином технічний захист діяти-ме однаково як щодо творів, опублікованих недавно та за життя автора, так і щодо творів суспільного надбання, наприклад: творів Т. Шевченка, Івана Нечуя-Левицького, Лесі Українки.

Бернською конвенцією ст. 5 (2) передбачено, що використання авторських прав та їх здійснення, не залежить від існування охорони в країні походження, а також те, що обсяг охорони, як і засоби захисту, котрі надаються автору для охорони його прав, регулюються виключно законодавством країни, в якій виникає потреба в охороні [1]. Тобто твір може охоронятись авторським правом в одній країні, проте розглядатися як такий, що належить до суспільного надбання — в іншій країні на підставі різних вимог, які застосовуються до авторсько-правової охорони та строку її дії.

Своєю чергою, для оптимізації процесу визначення того, чи є твір суспільним надбанням під юрисдикцією США створено онлайн «калькулятор суспільного надбання» (*Public Domain Sherpa*) [16], за допомогою якого здійснюється автоматичний розрахунок строку дії авторського права в цій країні. Після введення необхідних даних, калькулятор визначає, чи є твір охоронюваним об'єктом, чи належить він до творів суспільного надбання.

На нашу думку, створення в Україні подібного ресурсу сприяло б отриманню точної інформації щодо статусу твору. На такому ресурсі рекомендовано акумулювати такі дані: назва твору; авторські атрибути (ім'я, прізвище, псевдонім); дата та країна оприлюднення твору, якщо автор помер — дата смерті автора, редакція закон, що діяла на той час тощо.

Отже, ґрунтуючись на викладеному вище, зазначимо, що загалом законодавство України достатньо мірою регулює питання використання творів суспільного надбання, проте необхідно розширити повноваження визначених на сьогодні зацікавлених осіб у питанні щодо захисту немайнових авторських прав на твори суспільного надбання. Також корисними для впровадження на теренах України є досвід створення бази даних творів суспільного надбання з он-лайн доступом до

них, а також технічних засобів для автоматичного віднесення творів до категорії творів, які перейшли до суспільного надбання. ♦

Список використаних джерел

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів : Паризький Акт від 24.07.1971 р., зі змінами від 02.10.1979 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV : станом на 19.01.2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page9>
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р. № 3792-XII зі змінами.
4. Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» від 07.10.1997 р. № 554/97-ВР : в редакції від 12.12.2012 р.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про розміри відрахувань до фондів творчих спілок України за використання творів літератури та мистецтва» від 03.03.1992 р.
6. Право інтелектуальної власності : науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / за заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В. О. Жарова. — К. : Парламентське вид-во, 2006. — 432 с.
7. Закон Польщі «Про авторське право і суміжні права» від 04.02.1994 р. № 83, зі змінами від 2010 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.wipo.int>.
8. Закон Великобританії «Про авторське право, промислові зразки і патенти» (Copyright Design Patent Act) від 1988 р. : в редакції 2013 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.wipo.int>.
9. Кодекс Інтелектуальної власності Франції від 01.10.2010 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.wipo.int>.
10. Лессиг Л. Свободная культура / Л. Лессиг ; пер. с английского. — М. : Прагматика культуры, 2007. — 272 с.
11. Комитет по развитию и интеллектуальной собственности (КРИС) / Седьмая сессия; Женева, 02–06.05.2011 г. Обзорное исследование по авторскому праву и смежным правам и общественному достоянию / Подготовлено г-жой Северин Дюсолье, профессором Намюрского университета, Бельгия. — 95 с.
12. Директива Європейського парламенту та Ради ЄС № 2012/28/ЄС від 25.10.2012 р. «Про окремі випадки легального використання творів з невідомою належністю (сирітських творів)» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.wipo.int/wipolex>.

13. Директива 2006/116 ЄС Європейського парламенту та Ради від 12.12.2006 р. «Про гармонізацію строку охорони авторського прав і деяких суміжних прав».
14. Прохоров-Лукін Г. *Захист особистих немайнових прав авторів* / Григорій Прохоров-Лукін, Валентина Троцька // *Незалежний аудитор*. — 2015. — № 1 — С. 134–139.
15. *Creative Commons Licenses* [Electronic resource]. — Access mode : <http://creativecommons.org/about/licenses/meet-the-licenses/>
16. *Public Domain Sherpa. The copyright term calculator* [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.publicdomainsherpa.com>.

Надійшла до редакції 25.05.2015 р.

Петренко І. Особенности использования литературных произведений перешедших в общественное достояние, зарубежный опыт и национальная практика. Автор статьи исследует вопросы, связанные с использованием произведений, перешедших в сферу общественного достояния, в частности литературных и их интеллектуальных элементов. Осуществлен сравнительный анализ положений законодательства Украины, согласно которому произведения или их интеллектуальные элементы являются либо переходят к произведениям общественного достояния, с подобными положениями которые отображены в зарубежном законодательстве.

Ключевые слова: авторское право, общественное достояние, литературные произведения

Petrenko I. Features of use of literary works in the public domain, international experience and national practice. The author examines the issues related to the use of works that have fallen into the public domain, literary and intellectual elements in particular. The comparative analysis of the legislation of Ukraine with similar provisions in foreign legislation is made.

In terms of national legislation of Ukraine that regulates intellectual ownership of copyright, the public domain notion has narrow meaning, because determines that the public domain is works and objects of related rights, copyrights and (or) related rights to which are ended. However, the relevant provisions of the Civil Code of Ukraine do not contain the term public domain; although in fact convey their meaning. Thus, in accordance with Article 447 of CCU after expiry date of intellectual property rights to a work, it can be freely used by any person, if other not established by law. Minimum term of copyright for the countries that joined the Berne Convention and the TRIPS Agreement is the whole life of the author and 50 years after his death. In addition, the Convention provides the possibility of establishing greater validity in the national legislation of member countries. In the European Union, the term of copyright protection has been increased to 70 years.

It should be noted that the use of works that went into public domain are limited by the observance of moral rights of authors of these works. According to Article 438 of CCU and Article 14 of the Law the author possesses the following moral rights: the right of authorship, the right to choose a nickname; the right to anonymity; the right to inviolability of the work including the right to object to any distortion, mutilation or other modification of the work which could harm the honor and reputation of the author's work. The above-mentioned rights are permanent in Ukraine. There are also obstacles for legal use of works that have fallen in the public domain. In some cases, the right to use literary works that belong to the public domain may be prevented by hardware. Typically, the application of the latter makes a distinction protected and works that have fallen in the public domain. These tools implants into a work under the protection and in the one that is the product of public domain.

Keywords: copyright, public domain, literary works